

GLAZBENI ČASOPISI

PRIKAZI SADRŽAJA STRANIH GLAZBENIH ČASOPISA

THE MUSICAL TIMES

Vol. CXX; no. 1640

Griffiths P.: Therese: a Saint in Hell
Williams F.: Figurenlehre from Monteverdi to Wagner — 4
Geoffrey Chew: Notation: System or Symbol?
Roche E.: Barly Music and BBC — 1
Guest G.: Organist and Choirmaster
Johnson R.: Organ Repairs in 18th-century Aberdeen

Vol. CXX; no. 1641

Zaslaw N.: Leclair's »Scylls et Glaucus«
Baselt B.: Muffat and Handel: a two-way Exchange
Cyr M.: New Rameau Cantata
Harris R. L.: Problems Perpetual
Roche E.: Early Music and BBC — 2
Temperley N.: The Old Way of Singing

MUSICA SACRA

Heft 5/1979

Duffrer G.: Geordnete Liturgie — freude-machende Liturgie
Peeters F.: Poet der Orgel
Thiefes E., Richter R.: Auf den Spuren Karls des Grossen
Lhote G.: Der Orgelbaumeister Dom Bedos 1709—1779
Reichling A.: Orgelsachverständige in Mönchengladbach
Rehfeldt V.: Das Ende der Kompromisse
Koch K. H.: Hessen-Nassau- eine interessante Orgellandschaft

BOLLETTINO CECILIANO

Anno LXXIV N. 10 Ottobre 1979.

Zaccaria S.: Il Convegno di nuoro — Cronaca del Convegno
Melis G.: Saluto del Vescovo
Mistrorigo A.: La partecipazione alla Liturgia mediante l'ascolto
Ernetti P.: Valore dell'ascolto
Glazbeni prilog: Menichetti D.: O Pane vivo, Gerusalemme nuova, Santa e dolce dimora

NOVA REVISTA DE MUSICA SACRA

Ano VI 2. a Serie No. 11 e 12 1979.

Donosi kratke liturgijske upute u vezi crkvene glazbe i devetnaest skladbi slijedećih skladatelja:
Faria, Oliveira, de Silva, Carneiro, Santos, Bor-da. Sve skladbe su jednoglasne s pratinjom.

PRIKAZI SADRŽAJA DOMAĆIH GLAZBENIH ČASOPISA

ZVUK

Broj 3 1979.:

Andreis J.: Luka Botić
Ortakov D.: Folklor i makedonska muzika

Gligo N.: Razvojni kontinuitet u skladateljskom opusu Branimira Sakača I.

Miletić M.: Antun Dobronić

Rijavec A.: Muzika — međunarodni jezik dječjeg sporazumijevanja

Kučukalić Z.: Muziku učimo muzikom

Demšar G.: Ob sedamdesetletnici ustanovitve tržaške Glasbene Matice

In memoriam: Mladen Pozajić

In memoriam: Milan Prebanda

Sedak E.: Muzički biennale Zagreb 1979

Tuksar S.: IV Osorske glazbene večeri 1979.

Kovačević K.: Simfonijska muzika u Zagrebu

CERKVENI GLASBENIK

Leto 72 (1979) št. 10—12

Škulj E, Matija Tomc — osemdesetletnik

Oražem F.: Pomen bogoslužnih znamenj

Trošt J.: Kompozicijsko tehnične lastnosti skladb objavljenih v prilogah CG (IV)

Glazbeni prilog: Tomc M.: Psalmska maša

T.

PRIKAZI

Josip Andreis: IZ HRVATSKE GLAZBE, Zagreb, 1979.

Ne znam točno čemu ili komu treba zahvaliti što nas Muzikološki zavod Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu i Razred za muzičku umjetnost JAZU u posljednje dvije-tri godine tako često obraduje kojom novom knjigom. Dosta je samo pogledati prošli i ovaj broj *Sv. Cecilije*, iako u njih nisu ušli svi objavljeni radovi spomenutih izdavača. Pred nama je najnovija knjiga Josipa Andreisa *Iz hrvatske glazbe, studije i članci* koja je izišla u listopadu 1979. u Zagrebu kao prva knjiga novoosnovane biblioteke *Riječ glazbe*. U uredništvu te biblioteke nalaze se: Stanko Horvat, Krešimir Kovačević, Milan Mirić, Ivo Supićić i Stanislav Tuksar. Kao suizdavač ovoj knjizi, valjda i čitavoj biblioteci, naznačen je, za hrvatsku kulturu vrlo zaslužan izdavač, Sveučilišna naklada Liber sa svojim direktorom Slavkom Goldsteinom.

Studije i članci u ovoj novoj Andreisovoj knjizi nisu njegovi novi radovi, svi su oni već ranije objavljeni po našim časopisima i novinama. Devet ih je na broju. Ovdje su pretiskani gotovo doslovno, i s pravopisnim uzusima koji su tada bili u Hrvatskoj. Ako je nakon njihove prve pojave došlo do nekih novih rezultata Andreis ih ili u bilješci ili u vrlo kratkom dodatku navodi. No možemo odmah reći da tih novih rezultata i nije bilo mnogo i nisu tako relevantni za predmet o kojemu se radi.

Andreis je 1970. priredio za tisak i izdao Lukačićevih *Šesnaest moteta* kojima je prethodila velika uvodna studija naslovljena *Ivan Lukačić i njegova umjetnost*. Prije ove Andreisove studije o našem velikom baroknom skladatelju imali smo malo temeljitih studija o našoj starijoj glazbi, pogotovo o onoj iz predilirskog perioda — i dublje u prošlost. O Lukačiću se pisalo i prije, no zadaća je ove studije da sve do sada poznate podatke pokuša sabrati i na jednom mjestu iznijeti, da još jednom, osobito nakon D.

Plamenca, provrednije poznate i novo izdane Lukačićeve skladbe. Ugodno je u ovoj studiji pročitati kako je Plamenac, nakon što su izgubljeni originali Lukačićevih moteta za vrijeme drugog svjetskog rata, načinio mikrofilmogove svojih prepisa i poslao ih JAZU da ih stavi na raspolaganje zainteresiranim muzikolozima. Tako je Andreis došao do tih moteta, priredio ih za tisak i uz to napisao ovu temeljitu studiju, a sve uz prigodu 350-obljetnice od objavljivanja tog najznačajnijeg spomenika stare hrvatske umjetničke glazbe. Iz ove radnje mogao bi se izdvojiti i napraviti jedan manji pregled povijesti naše glazbe tog vremena, osobito u Dalmaciji.

U *Arti Musices* sv. 1. 1969. izišao je Andreisov prilog *Albertijev »Dijalog«* uz 350-obljetnicu njegova objavljivanja u Veneciji. Možda jedini sačuvani prilog nalazi se kod obitelji Politeo u Starigradu na Hvaru. Nedavno su napravljene fotokopije koje se čuvaju u Splitu i Zagrebu. Alberti naziva svoje djelo »Dijalog«; pisan je talijanskim jezikom. I prije i kasnije mnoga su teoretska djela izišla pod tim ili sličnim nazivom. Zanimljiva je činjenica da ga je napisao mladić niti 15 godina star. Andreis naglašava da ovo djelo ima višestruko značenje. Upućuje nas u to što se u njegovo vrijeme smatralo elementarnom teorijom glazbe; dokazuje da je u ranom baroku bilo i kod nas ljudi, čak i u mladenačkoj dobi, koji su mogli sastaviti takav priručnik koji se, iako štampan u Italiji, vjerojatno upotrebljavao u Dalmaciji, svjedoči o prelaznom karakteru razdoblja: križa se tradicija s novim gledištima. Bilo bi zanimljivo, to Andreis prepušta drugima, usporediti taj priručnik sa srodnim publikacijama onoga vremena u Italiji i drugdje.

Treći prilog o *Vatroslavu Lisinskom* izišao je u beogradskom »Zvuku« 1954. uz stotu obljetnicu smrti. Mnogi sudovi o Lisinskome i neki problemi natuknuti u ovom kratkom radu našli su svoju potvrdu i rješenje u velikoj monografiji Lovre Županovića o Lisinskome.

Članak *Zaboravljeni »Nocturno« Ferde Livadića* govori o prvoj hrvatskoj skladbi koja nosi naslov nocturno; nastala je tek desetak godina nakon uopće prvih Fieldovih nocturna i pet godina prije famoznih Chopinovih nocturna. Skladba koleba između klasične i romantike i može je se uzeti kao izolirani plod rane romantike u Hrvatskoj. Livadić ju je skladao u svojoj 22. godini. Radnja o tom nocturnu izišla je prvi put 1968. u četvrtom svesku slovenskog Muzikološkog zbornika.

Slijedeći prilog *Ljudski i stvaralački dualizam zakašnjelog romantika* prvi je veći rad o splitskom skladatelju iz prve polovice ovoga stoljeća, o Ivi Paraću. Članak je izišao prvi put u Zagrebu u časopisu *Muzika* 1974. Prošle godine (1978.) u Radu JAZU izišla je Andreisova monografija o Paraću. Sigurno nitko nije tako upoznao Paraćev život i djelo kao Andreis; ta on mu je sugrađanin i suvremenik, k tome Parać je Andreisov učitelj glazbe!

Svoj rad o *Jakovu Gotovcu* objavio je najprije 1957. u splitskim *Mogućnostima*. Ovdje je tom radu pridodao nekoliko stranica u kojima se osvrće na novije Gotovčeve skladbe. Andreisu se radi ovoga rada posebno divimo; imao je hrabrosti reći što misli, biti objektivan, o jednom svom suvremeniku, živom, aktivnom i prizatom glazbeniku.

Historijsko značenje solo-pjesama Dragana Plamenca je isto tako zanimljiv rad kao i onaj o Livadićevu nocturnu. Plamenca poznamo kao svjetski priznata muzikologa, ovdje nam ga Andreis prikazuje i kao skladatelja, s posebnim osvrtom na njegove tri

solo-pjesme na Baudelaireove francuske stihove; skladane su 1914., kada je autor imao tek 19 godina. Pjesme su tiskane i izvedene, ali od publike i kritike nisu bile prihvaćene jer su svojom kompozicionom tehnikom nadilazile našu sredinu. Ovim svojim radom Andreis je htio ukazati na novost i revolucionarnost Plamenčevih solo-pjesama. Preokret iniciran ovim pjesmama nastupit će kod nas tek nakon I. svjetskog rata.

O još jednom splitskom glazbeniku *Ivi Kiriginu* nalazimo napis u ovoj Andreisovoj knjizi. To je u stvari nekrolog objavljen u *Telegramu* 1964. Nekrolog prijatelju i zemljaku koji je, uza sve to, sačuvao svoju objektivnu stranu jedan je od rijetkih radova o Kiriginu.

Posljednji je članak u ovoj knjizi *Prvi glazbeni časopisi u Hrvatskoj*. Radi se o časopisima: *Sv. Cecilija*, *Gusle* i *Muzika*. O samoj *Sv. Ceciliji*, pa i o prvim godištim, imamo nakon simpozija uz 100-obljetnicu izlaska, i zbornika, sada više podataka i temeljitijih sudova; zato nam je o *Guslama* i *Muzici* ovo najbolja i najopširnija informacija i sud. Članak je izišao u *Arti Musices* 1971. br. 2.

Dok se čita i kada se dočita ovu najnoviju Andreisovu knjigu uviđa se korisnost pothvata, naime, da se ovi radovi pakupe i na jednom mjestu objave. Svaki od ovih radova vrijedan je ukoliko jedan problem (jednu temu) nastoji riješiti ili osvijetliti ali isto tako i po svojem slikanju općih glazbenih, suvremenih naših prilika i neprilika. Doista, zahvalni smo za ovu knjigu i Andreisu i izdavačima.

Petar Zdravko BLAJIĆ

Vinko Jelić:

VESPERAE BEATAE MARIAE VIRGINIS

(Večernja blažene djevice Marije)

Za sole, zbor i orkestar priredio Lovro Županović.

Izdalo Društvo muzičko-scenskih radnika Hrvatske

Croatia Concert, Zagreb, 1979.

Deseti svezak *Spomenika hrvatske glazbene prošlosti* ima naslov koji nam je poznat: u VIII. svesku istog niza, 1977, objelodanjena je kao zasebni svezak Večernja blažene djevice Marije (usporedi *Sv. Cecilija*, XLVII/1977, br. 4, 127). Neposredni poticaj prvi put priređenoj Večernji — liturgijska verzija, bijaše upriličena izvedba na Baroknim večerima u Varaždinu (1977). Desetom svesku prethodila je zamisao nove verzije ovako zamišljenog djela iz Jelićeve ostavštine: koncertna verzija Večernje, a izvedena je u velikoj dvorani glazbene palače Vatroslav Lisinski u Zagrebu, odnosno snimljena na gramofonsku ploču (Jugoton/Fonoars, LSY — 68065).

Koncertna zamisao Večernje potakla je autora-priredivača da priredi veću zvučnu raznolikost: zbor-skim skladbama iz *Ariona II*. pridodao je 6 drvenih glazbala (2 flaute, 2 oboe, 2 fagota) i gudački sastav, pratnju u solističkim koncertima iz *Ariona I*, umjesto orguljama, povjerio je čembalu. Dobro je što su gregorijanski napjevi ostali bez instrumentalne pratnje. Dosljedno tome, mogao se i himan *Ave maris stella* povjeriti, umjesto zboru i instrumentalnom sa-